

Asia: VN/14558/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttömaksuista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellut luonnoksen asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttömaksuista vuosille 2026–2027. Hyvinvointiala Hali ry:n keskeiset huomiot valtakunnallisista tietojärjestelmäpalvelujen käyttömaksuista ovat seuraavat.

Potilastiedon asiakastietovarannon käytön ja ylläpidon kustannukset

Maksujen jakoperusteet

Potilastiedon asiakastietovarannon osalta toiminnan ja kustannusten jako on toteutunut julkisen ja yksityisen terveydenhuollon toimijoiden kesken suhteessa 80 % – 20 %. Nyt jako-perustetta esitetään muutettavaksi siten, että yksityisten palveluntuottajien maksuosuus nostettaisiin 25 prosenttiin kokonaisuudesta ja vastaavasti hyvinvointialueiden osuutta esitetään laskettavaksi 75 prosenttiin.

Peruste muuttaa jakoperustetta ja nostaa yksityisten terveystietopalveluntuottajien osuutta viidellä prosenttiyksiköllä on terveydenhuollon käyntimäärät. Esityksessä arvioidaan yksityisten palveluntuottajien tuottavan yli 20 prosenttia terveydenhuollon käynneistä. Kertanostona viiden prosenttiyksikön korotus on huomattava.

Katsomme, että jakosuhteen muutoksen tulisi olla maltillisempi. Viiden prosenttiyksikön sijaan 2–3 prosenttiyksikköä.

Käyttömaksujen määrät

Tämän lisäksi asetusluonnoksessa esitetään korotusta yksityisiltä terveydenhuollon palvelunantajilta perittyyn maksuun. Kaudella 2024–2025 yksityisiltä terveydenhuollon palvelunantajilta peritty maksu on ollut 0,482 euroa jokaisesta yksityisen terveydenhuollon palvelunantajan laatimasta sähköisestä lääkemääräyksestä. Tulevalle kaudelle 2026–2027 kyseistä reseptikohtaista maksua esitetään korotettavaksi 0,582 euroon.

Käyttömaksun kertakorotuksena noin 10 sentin korotus kirjoitettua reseptiä kohden on huomattava. Yli 20 prosenttia.

Muutos on huomattava. Korotuksen määrä tulisi puolittaa.

Käyttömaksujen osalta esitetään korotettavaksi myös ns. vähimmäismaksua. Vähimmäis-maksu on ollut 90 euroa palveluntuottajaa kohden. Nyt kyseistä maksua esitetään korotettavaksi 120 euroon.

Vähimmäismaksun määrän kertanostona 30 euroa on perusteettoman suuri. Toteutettujen korotusten suuruusluokan tulisi olla noin 10 prosenttia suuruusluokkaa.

Sosiaalipalvelujen jakoperuste

Sosiaalihuollon asiakastietovarannon käyttömaksuilla katettavat kustannukset esitetään kohdistettavaksi kokonaisuudessaan hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille. Keskeinen peruste on se, että sosiaalihuollossa palvelujen järjestäminen on pääsääntöisesti hyvinvointialueiden vastuulla. Yksityiset palvelunantajat tuottavat sosiaalipalveluja hyvinvointialueiden lukuun. Näin ollen maksut tulisivat joka tapauksessa hyvinvointialueiden katettavaksi.

Sosiaalipalvelujen osalta maksujen kohdistaminen hyvinvointialueille on kannatettavaa ja perusteltua.

Lopuksi

Potilastiedon asiakastietovarannon kehittämisestä, käytöstä ja ylläpidosta aiheutuneita kustannuksia on ryhdytty keräämään yksityisiltä terveystietopalvelujen tuottajilta vuoden 2015 alusta alkaen. Vuoden 2013 loppuun saakka kustannukset katettiin kokonaisuudessaan valtion budjetista tähän osoitetusta määrärahasta. Muistiossa todetaan lääketietokannan osalta siten, että tulevien versioiden kustannukset tulitaisiin kattamaan valtion talousarviosta, jotta lääke-tietokannan tietoja voidaan hyödyntää myös muiden kuin käyttömaksujen maksajatahojen tarpeisiin. Jatkossa on syytä seurata yhtä lailla koko Kanta-kokonaisuuden käytön ja käyttäjäryhmien kehitystä.

Perämäki Ulla
Hyvinvointiala HALI